

HOMILIE ZESENTWINTIGSTE ZONDAG A 2011

Het is een vaak gestelde vraag: “Waaraan herken je een christen?” In onze pluriforme wereld ontmoeten wij mensen met vele levensovertuigingen. De een denkt vrijzinnig, een ander voelt zich aangetrokken tot het socialistische gedachtegoed en een derde noemt zich christen of in ons woordgebruik ‘katholiek’, niet zelden met de toevoeging ‘van huis uit katholiek’. Een vierde persoon noemt zich moslim. Toen een kapelaan aan de kinderen vroeg wat ze later wilden worden, passeerden er diverse beroepen de revue. Om Achmed niet buiten te sluiten vroeg hij ook aan Achmed: “Wat wil jij worden?” En de jongen antwoordde: ‘Een goede moslim.’ Voor ons betekent dat, dat wij ervoor kunnen kiezen om goede christen te zijn en in elk beroep ons christenzijn eveneens kunnen waar maken.

De apostel Paulus wijst zijn gehoor de volgende weg: *“Maakt dan mijn vreugde volkomen door uw eenheid van denken, uw eenheid in de liefde, uw saamhorigheid en eensgezindheid. Geef niet toe aan partijzucht en ijdelheid, maar acht in ootmoed de ander hoger dan uzelf.”* Dat is huiswerk waarmee wij voorlopig vooruit kunnen, willen ook wij goede christenen zijn.

Vervolgens zet Paulus ons uiteen, wat Jezus zo typeerde. In wat plechtiger taalgebruik schetst de apostel ons hoe Jezus zich niet heeft willen vastklampen aan zijn goddelijke status, maar dat hij mens geworden is zoals wij. In Jezus is God van zijn troon af gekomen. God is op aarde gekomen. Maar niet zoals een koning of een hooggeplaatste. Als mens is God tussen de minste der mensen gaan staan. Als een slaaf. Een dubbele troonsafdaling.

Paulus geeft ons een concrete opdracht mee: “Acht anderen hoger dan uzelf.”

In onze samenleving is status echter zeer belangrijk. Wij willen erkenning als mens. Je hoeft niet slaafs op te volgen wat een ander je vraagt. Wij zijn dus zeer gesteld op onze eigen autonomie. Wij willen baas zijn over onszelf. “Wij laten ons niet commanderen,” is een vaak gehoorde leuze.

Nu vertelt het evangelie van vandaag ons een op het eerste oog moraliserend verhaaltje: *Een man had twee zonen. Hij ging naar de eerste toe en zei: Ga vandaag werken in mijn wijngaard. “Goed vader” maar hij deed het niet. Toen ging hij naar de tweede en zei hetzelfde. Deze antwoordde: “Nee, ik heb geen zin”, maar later kreeg hij spijt en ging toch. Wie van de twee heeft nu de wil van zijn vader gedaan?”*

Een lesje in gehoorzaam zijn, lijkt het. Je moet braaf doen wat je wordt opgedragen. Maar Jezus spreekt niet tot kleine kinderen, maar tot volwassen mensen, tot de crème de la crème van het joodse volk: de hogepriesters en de oudsten van het volk, wijze mensen dus. Maar het zijn eigengereide mensen. Zij voerden stipt uit wat het joodse geloof van hen vroeg. Over zichzelf hadden zij niets op te biechten, vonden ze. Want waren alle anderen maar eens zoals zij! Er is dus geen reden om de ander hoger te achten dan zichzelf.

Maar Jezus denkt er anders over. Hij ziet hoe ze zichzelf aanbidden en zich bijna aan God gelijk achten of minstens naast God op zijn troon willen gaan zitten. Ze beschouwen zich als ja-zeggende, als trouwe gelovigen. Want wie zou er iets op hen kunnen aanmerken?

Maar helaas Jezus heeft iets aan te merken. Want zij lijken slechts op ja-zeggende. Hun hoogmoed belet hen om de ander hoger achten dan zichzelf. Jezus' sympathie gaat daarom uit naar hen die door de Farizeeën als ‘neen-zeggende’ worden beschouwd: tollenaars en de slechte vrouwen. Zij weten dat zij zondig zijn en dat zij hun levensstijl

moeten veranderen en daarom komen zij alsnog bij Jezus om van hun neen een ja te maken. Voor deze mensen die op hun foute schreden terugkeren, kan men bij Jezus altijd een bijzondere barmhartigheid en zachtmoedigheid aantreffen. Wij herkennen hen in de personen van Zachaeus en Maria Magdalena. Zelfs onder de apostelen is er een tollenaar: Mattheus. Wij kennen de goede moordenaar die zijn neen in een ja veranderde en vlak voordat hij stierf nog berouw betoonde over zijn levenswijze.

Jezus spreekt over de ja-zegger, die in feite een neen-zegger is. En de neen-zegger, die zijn neen betreurt en daarom een ja uitspreekt. Met beide groepen mensen hebben wij verwantschap. Immers huichelachtigheid is niemand van ons vreemd en zelfs onze edelste daden zijn niet altijd geheel vrij van egoïsme, van zucht om erkenning en succes. Ons hart is immers ook vaak gesloten voor de ander. Maar altijd ook is en blijft er de mogelijkheid om van ons neen een ja te maken.

Achmed wilde een goede moslim worden. Wij willen goede christenen zijn. Wij hebben allen eens ja gezegd tegen God en zijn Kerk, want wij zijn gedoopt en gevormd. Eigenlijk ook zeggen wij telkens ja als wij samenkomen om eucharistie te vieren en ter communie komen of als wij het onze Vader bidden. Is het een ja-uit-de-hoogte? Of is het een ja, dat weet heeft van de eigen zwakte? Maar daarom des te oprechter is. Amen.